

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman alueellisten rahoitussuunnitelmien valmistelu vuodelle 2026 ja kysely maakuntien liittojen määrärahatarpeesta

Maakunnan yhteistyöryhmä 28.05.2025 § 20

1/04.05/2025

Alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta annetun lain (756/2021, toimeenpanolaki) 20 §:n mukaan maakunnan yhteistyöryhmän tehtäviin kuuluu hyväksyä toimeenpanolain 29 §:n 3 momentissa tarkoitettu EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman alueellinen rahoitussuunnitelma ja siihen sisältyvät rahoituksen painopisteet.

Rahoitussuunnitelmissa kuvataan Suomen alue- ja rakennepolitiikan varojen alueellinen kohdentaminen. Rahoituksen kohdentaminen kuvataan toimintalinjoittain, erityistavoitteittain ja viranomaisittain seuraavaksi vuodeksi hallintoviranomaisen ilmoittaman maakunnittaisen kulmaluvun perusteella. Ehdotus on tarkoitettu otettavaksi huomioon varojen jakoa valmisteltaessa. Hallintoviranomaisella on oikeus poiketa alueiden ehdotuksesta ohjelman täysipainoisen toteutumisen varmistamiseksi. Lisäksi suunnitelmassa ilmoitetaan arvio kuntarahoituksesta ja muusta julkisesta rahoituksesta toimintalinjoittain, erityistavoitteittain ja viranomaisittain. Rahoitussuunnitelmassa voidaan esittää myös mahdollinen varojen kohdentaminen ylimaakunnalliseen toimintaan ja ilmoittaa tähän toimintaan sovitto välittävä toimielin.

Maakuntien liitot vastaavat Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman alueellisten rahoitussuunnitelmien valmistelusta. Liitot tekevät valmistelun tiiviissä yhteistyössä erityisesti ELY-keskusten kanssa, mutta myös muiden alueellisten kumppaneiden kanssa. Rahoitussuunnitelman valmistelussa keskeistä on yhteistyö ELY-keskusten kanssa siten, että myös alueella välittävänä toimielimenä toimiva ELY-keskus on mukana keskusteluissa. Valmistelussa tulee huomioida myös aluehallintouudistuksesta aiheutuvat muutokset viranomaisissa ja aluejaoissa soveltuvien osin.

Rahoitussuunnitelmissa käsitellään poikkeuksellisesti vuoden 2026 osalta vain JTF-rahoitusta. Rahoitussuunnitelmissa ei käsitellä EAKR- ja ESR+-rahoitusta ohjelmanmuutosesityksen keskeneräisestä valmistelutilanteesta johtuen.

Euroopan komissio on 1.4.2025 julkistanut koheesiopolitiikan uudistuspaketin, joka tarjoaa mahdollisuuksia kohdistaa ns. välitarkastelun yhteydessä ohjelmarahoitusta uusiin prioriteetteihin, joita ovat puolustus, strateginen kilpailukyky ml. teknologiat, hiilidioksidipäästöjen vähentäminen, edullisempi asuminen, vesivarojen kestävyys sekä energiasiirtymä. Suomen tulee toimittaa esityksensä väliarvioinnista ja sen johtopäätöksistä kahden kuukauden kuluessa komission asetuspaketin voimaantulosta. Ohjelmanmuutosesitys tulee toimittaa komissiolle vuoden 2025 loppuun mennessä.

Maakunnan yhteistyöryhmien hyväksymät vuoden 2026 EU:n alue- ja rakennepolitiikan alueelliset JTF-rahoitussuunnitelmat pyydetään toimittamaan 31.10.2025 mennessä sähköpostilla osoitteeseen rakennerahastot@gov.fi.

Maakuntakohtaisten tuotos- ja tulostavoitteiden asettaminen

Tulosvastuun varmistamiseksi maakuntia pyydetään kaikkien rahastojen osalta asettamaan maakuntakohtaiset tuotos- ja tulostavoitteet kumulatiivisesti EAKR:n ja ESR+:n osalta vuosille 2021–2026 ja JTF:n osalta vuosille 2022–2026. Maakuntakohtaiset tuotos- ja tulostavoitteet toimitetaan samassa aikataulussa rahoitussuunnitelman kanssa 31.10.2025 mennessä Tiimerissä sijaitseviin yhteisiin taulukoihin.

Määrärahatarve maakuntien liitoissa

Työ- ja elinkeinoministeriö irrottaa hankerahoituksen maksatuksia varten määrärahaa ennakoivasti maksatusten etenemisen pohjalta. Maakuntien liittoja pyydetään ilmoittamaan maksumäärärahan tarve loppuvuonna 2025 ja alkuvuonna 2026 sekä laatimaan maksatusarvio tulevien vuosien määrärahairrotusten suunnittelua varten 31.8.2025 mennessä.

Ehdotus (Sihteeristön pj.) Maakunnan yhteistyöryhmä merkitsee asian tiedoksi.

Päätös Merkittiin tiedoksi.

Lisätietoja

Eira Varis, aluekehitysjohtaja
etunimi.sukunimi@pohjois-karjala.fi, puh. 050 307 4806

Tuija Astikainen, EU-ohjelmapäällikkö
etunimi.sukunimi@pohjois-karjala.fi, puh. 040 542 6642